

Schubertiada

30a edició

Estimaràs la música

Wandern lieb ich für mein Leben,
Lebe eben, wie ich kann,
Wollt ich mir auch Mühe geben,
Passt es mir doch gar nicht an.

M'agrada viure caminant,
visc justament com puc,
podria esforçar-me més,
però això a mi no em prova.

Der Musikant
Hugo Wolf | Joseph von Eichendorff

Divendres 12 d'agost de 2022

Christoph Prégardien, tenor
Julius Drake, piano

Lieder de Schubert, Wolf i Schumann

"Tots ells foren entusiastes seguidors de Schubert, i a través d'ell tots junts vàrem esdevenir amics i germans. Fou un temps bell i inoblidable."

Josef von Spaun

Records de la meva relació amb Franz Schubert

Schubertiada
Vilabertran

Christoph Prégardien, tenor Julius Drake, piano

Lieder de Schubert, Wolf i Schumann

Divendres 12 d'agost,
20:30 h

Canònica de Santa
Maria de Vilabertran

-
- 17' **FRANZ SCHUBERT** (1797 — 1828)
Willkommen und Abschied, D. 767 (1822)
An die Leier, D. 737 (1822)
Im Haine, D. 738 (1822)
Alinde, D. 904 (1827)
An die Laute, D. 905 (1827)

- 32' **HUGO WOLF** (1860 — 1903)
Der Musikant, E. 2 (1888)
Verschwiegene Liebe, E. 3 (1888)
Das Ständchen, E. 4 (1888)
Begegnung, M. 8 (1888)
Auf ein altes Bild, M. 23 (1888)
Anakreons Grab, C. 29 (1888)
Ganymed, C. 50 (1889)

—— PAUSA ——

- ROBERT SCHUMANN** (1810 — 1856)
28' *Dichterliebe*, op. 48 (1840)
Im wunderschönen Monat Mai
Aus meinen Tränen sprießen
Die Rose, die Lilie
Wenn ich in deine Augen seh'
Ich will meine Seele tauchen
Im Rhein, im heiligen Strome
Ich grolle nicht
Und wüssten's die Blumen
Das ist ein Flöten und Geigen
Hör' ich das Liedchen klingen
Ein Jüngling liebt ein Mädchen
Am leuchtenden Sommermorgen
Ich hab' im Traum geweinet
Allnächtlich im Traume
Aus alten Märchen winkt es
Die alten, bösen Lieder

www.schubertiada.cat

Christoph Prégardien, tenor

Precís control vocal, dicció clara, musicalitat intel·ligent i l'habilitat d'arribar al cor amb tot el que canta assegura a Christoph Prégardien un lloc entre els més importants tenors lírics del món. Actua regularment amb orquestres d'arreu, incloent-hi les Filharmòniques de Viena i de Berlín, l'Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera, l'Orquestra del Concertgebouw d'Amsterdam, la Staatskapelle de Dresden o la Gewandhausorchester de Leipzig. El seu ampli repertori orquestral inclou els grans oratoris barrocs, clàssics i romàntics, així com obres del segle XVII (Monteverdi, Purcell, Schütz) i del XX (Britten, Killmayer, Rihm, Stravinsky). Especialment apreciat com a cantant de *lied*, els seus compromisos aquesta temporada inclouen concerts a Londres, Berlín, Hong Kong, Amsterdam, Quebec i Mont-real, entre d'altres.

Aquest és l'onzè concert de Christoph Prégardien a la Schubertíada; hi va debutar l'any 1994.

Julius Drake, piano

Julius Drake viu a Londres i gaudeix d'una reputació internacional com un dels millors instrumentistes del seu camp, col·laborant amb molts dels principals artistes del món.

The New Yorker l'ha descrit com un “pianista acompanyant sense parió”. Apareix regularment en els principals auditoris i festivals de música. El seu apassionat interès per la cançó ha generat invitacions per dissenyar sèries de cançons per al Wigmore Hall de Londres, la BBC i el Royal Concertgebouw d'Amsterdam. La seva sèrie anual de recitals de cançons —Julius Drake and Friends— a l'històric Middle Temple Hall de Londres ha presentat recitals amb molts cantants destacats com Thomas Allen, Olaf Bär, Ian Bostridge, Angelika Kirchschrager, Iestyn Davies, Veronique Gens, Felicity Lott, Simon Keenlyside, Christopher Maltman o Christoph Prégardien.

Aquest és el sisè concert de Julius Drake a la Schubertiada; hi va debutar l'any 2012.

Un segle de cançons

Antoni Colomer

Crític i divulgador musical

A través de l'obra de Franz Schubert (1797-1828), Robert Schumann (1810-1856) i Hugo Wolf (1860-1903) es pot traçar un fil argumental que explica l'evolució del lied durant el segle XIX. Des de la seva esplendorosa albada, els primers anys del 1800, fins a la maduresa i complexitat que assoleix tot albirant el segle XX. Un període en què el *lied* adquireix un estatus equiparable a qualsevol altre tipus d'expressió musical.

La irrupció de gegants com Johann Wolfgang Goethe (1749-1832) o Friedrich Schiller (1759-1805) durant el segle XVIII, que van dur la literatura en alemany a les més altes fites artístiques, és el detonant, el *big bang* que explica el naixement del gènere liederístic. L'alçada intel·lectual i la força poètica dels seus textos, combinada amb l'evolució tècnica del piano i la seva difusió entre la burgesia, confluïren per engendrar una fórmula poètica musical d'incalculable potencial expressiu. El compositor Carl Friedrich Zelter (1758-1832), amic i col·laborador de Goethe, ja va posar música a algun dels seus poemes durant el segle XVIII mentre que, paral·lelament, Mozart signà les primeres obres mestres del gènere. Però és Beethoven qui, a tombant de segle i especialment amb el cicle *An die ferne Geliebte* (1816), fa evidents les immenses possibilitats artístiques del nou format musical. Tot i això, la història i evolució del lied no hauria estat la mateixa sense la irrupció de **Franz Schubert** qui, amb els seus més de sis-cents lieder porta la cançó artística, en un brevíssim espai de temps, a nivells de creativitat insospitats. És astorador constatar que el seu darrer cicle, el corprenedor *Winterreise*, fou escrit només dotze anys després que *An die Ferne Geliebte* perquè, més enllà de la qualitat intrínseca de les obres, un abisme espiritual les separa.

La cançó amb què Christoph Prégardien y Julius Drake obren el recital d'avui és, precisament, l'adaptació schubertiana d'un cèlebre poema de Goethe, *Willkommen und Abschied*. Un text que narra el viatge a cavall que va fer Goethe a Sesenheim per trobar-se amb la seva amant, Friederike von Brion. Schubert aconsegueix expressar l'ansietat que destil·len els versos mitjançant un ritme de cavalcada que té indubtables paral·lelismes amb el famós *Erlkönig*, també a partir d'un text del mateix poeta. En canvi, *An die Leier* i *Im Haine* estan inspi-

rades per versos de Franz von Bruchmann, mentre que *Alinde* i *An die Laute* provenen del corpus poètic de Johann Rochlitz, autors menors que, en mans de Schubert, assoleixen una dimensió lírica superior. En totes elles, malgrat la diferència de tractament, sura la idealitzada fusió entre natura i anhel amorós característica de l'imaginari sorgit del moviment *Sturm und Drang* i desenvolupada en la poesia romàntica alemanya.

Robert Schumann fou un actor tant inesperat com decisiu en l'evolució del *lied*. Tot i ser un gran lletraferit, profund coneixedor de la literatura tant del passat com del seu temps, fins a 1840 s'expressà en diverses ocasions amb notable condescendència pel que fa al gènere de la cançó. Però aquell any, possiblement el més transcendental de la història del *lied*, diferents factors s'alien perquè Schumann esdevingui l'hereu natural de Schubert. L'ansietat per la seva unió definitiva, després de llargs litigis, amb qui seria la seva esposa, Clara Wieck, és el gran catalitzador d'una explosió creativa sense precedents. El *lied*, en mans de Schumann, troba noves vies expressives, en part per l'adopció d'un imaginari poètic més modern simbolitzat per Heinrich Heine i, per altra banda, pel seu mestratge del llenguatge pianístic. Efectivament, la gran aportació de Schumann al llegat de Schubert és l'emancipació del discurs musical envers el vocal. En les seves cançons el teclat adquireix vida pròpia per comentar, subratllar, contradir o, fins i tot, ironitzar el contingut del text.

Dichterliebe, un dels més inspirats cicles de cançons que Schumann compongué durant aquell gloriós 1840, és un clar exemple d'aquesta innovadora dialèctica entre paraula i música, entre discurs vocal i acompanyament pianístic. En la cançó que obre el cicle, *Im wunderschönen Monat Mai*, l'en-

tusiasme esperançat del text és posat en qüestió per l'ambigüitat tonal (i modal) i el final interrogatiu del discurs instrumental, constituint una mostra febaent d'aquest tractament. La ironia consubstancial als poemes de Heinrich Heine pren, en l'adaptació schumanniana, una dimensió de contorns més dramàtics pel que fa a l'expressió vocal, però és al piano on trobem les veritables claus interpretatives.

Johannes Brahms, l'amic i protegit del matrimoni Schumann-Wieck, desenvolupà un ampli opus liederístic de perfil ben personal i variat emprant un estil ancorat en fórmules clàssiques, però qui obrí les portes del segle XX al gènere fou el seu antagonista **Hugo Wolf**. Wolf incorporà al *lied* la influència wagneriana pel que fa a la declamació melòdica i la flexibilitat tonal, convertint les seves cançons en petites òperes que assoleixen una intensitat expressiva aclaparadora. Johann Wolfgang von Goethe, Joseph Freiherr von Eichendorff i Eduard Mörike són els tres poetes centrals en la producció liederística de Wolf durant l'etapa de maduresa. Entre 1888 i 1891 escriurà, de manera febril, més de cent-setanta cançons inspirades, principalment, per l'opus literari dels poetes esmentats en les que troba una veu pròpia allunyada definitivament de la influència schumanniana de la seva producció primerenca. Durant aquest període adaptà més de cinquanta textos tant de Goethe com de Mörike, probablement el poeta amb qui sentia més afinitat, i més de vint d'Eichendorff, potenciant la dimensió dramàtica i teatral del *lied* tot abraçant, a la seva manera, la noció wagneriana d'obra d'art total.

A aquest període, comparable per la seva volcànica creativitat al *liederjahr* del seu adorat Schumann, pertanyen les cançons d'Hugo Wolf que escoltarem avui. Les tres primeres, amb textos d'Eichendorff, posen de manifest l'assumpció de

l'herència de Schubert i Schumann, mentre que *Begegnung* i *Auf ein Altes Bild*, a partir de poemes de Mörike, mostren el Wolf d'expressió més personal. Dues adaptacions de Goethe, centrades en la literatura i mitologia grega representatives de l'inici i al final d'aquesta etapa daurada, segellen un breu però intens recorregut per la seva decisiva contribució a la literatura liederística. A partir d'aquest moment, a conseqüència dels efectes de la sífilis, la salut mental i la producció artística de Wolf es va veure inevitablement afectada, però en aquell moment, les portes del *lied* del segle XX les havia obert de bat a bat.

Els sopars de la Schubertiada

Aquesta Schubertiada, nou servei de restauració a la Canònica ofert per El Ginjoler:

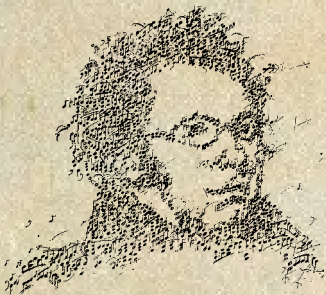
- Abans del concert i durant la pausa, fes un mos o refresca't amb una beguda al bar del Pati Fort.
- Després del concert, gaudeix de la nit sopant a l'Hort del Prior.

→ Servei disponible a partir de dimecres 17.

→ Pots reservar el teu sopar [aquí](#) per 22 € (primer, segon i postre, a triar entre dues opcions).

SCHUBERTIADE

SCHWARZENBERG

del 17 al 25 de juny 2023
del 26 d'agost al 3 de setembre

HOHENEMS

del 27 d'abril a l'1 de maig 2023
del 13 al 16 de juliol / del 4 al 8 d'octubre

RECITALS DE LIED - RECITALS DE PIANO - CONCERTS DE CAMBRA - CLASSES MAGISTRALS

Louise Alder, Marcelo Amaral, Leif Ove Andsnes, Apollon Musagète Quartett, Ilker Arcayürek, Aris Quartett, Armida Quartett, Kit Armstrong, Kristian Bezuidenhout, Ian Bostridge, Renaud Capuçon, Guillaume Chilemme, Helmut Deutsch, Anton Doppelbauer, Julius Drake, Veronika Eberle, Elias String Quartet, Christoph Eß, Till Fellner, Julia Fischer Quartett, David Fray, Sol Gabetta, Michael Gees, Kirill Gerstein, Saskia Giorgini, Matthias Goerne, Filippo Gorini, Patrick Grahl, Clemens Hagen, Julia Hagen, Veronika Hagen, Hagen Quartett, Marc-André Hamelin, Daniel Heide, Nikola Hillebrand, Steven Isserlis, Stuart Jackson, Victor Julien-Laferrrière, Mathias Johansen, Lucas und Arthur Jussen, Sharon Kam, Christiane Karg, Alexi Kenney, Katharina Konradi, Tatiana Korsunskaya, Harriet Krijgh, Konstantin Krimmel, Adam Laloum, Dejan Lazić, Leonkoro Quartett, Elisabeth Leonskaja, Igor Levit, Paul Lewis, Michael Lifits, Hans Liviabella, Mandelring Quartett, Malcolm Martineau, Mischa Meyer, Sabine Meyer, Joseph Middleton, Minetti Quartett, Regula Mühlemann, Daniel Müller-Schott, Daniel Ottensamer, Pavel Haas Quartett, Mauro Peter, Francesco Piemontesi, Alois Posch, Marco Postinghel, Christoph Prégardien, Quatuor Ebène, Quatuor Modigliani, Josef Reif, Sophie Rennert, Fatma Said, Valerie Schatz, Matthias Schorn, Andrè Schuen, Schumann Quartett, Marie Seidler, Connie Shih, Baiba Skride, Friedrich Thiele, Ivan Vukčević, Dominik Wagner, Manuel Walsler, Antje Weithaas, Jörg Widmann, William Youn

Informació i venda d'entrades

Schubertiade GmbH, P. O. Box 100, 6845 Hohenems, Austria

Tel +43/(0)5576/72091, Fax +43/(0)5576/75450, Email: info@schubertiade.at

www.schubertiade.at

Palau de la Música Catalana

Palau Òpera

Only the sound remains de Saariaho
amb el Cor de Cambra del Palau

Ariodante de Händel
amb Franco Fagioli & Il Pomo d'Oro

Il ritorno d'Ulisse in patria
de Monteverdi amb Mark Padmore,
& Europa Galante

Il Tamerlano de Vivaldi
amb Accademia Bizantina

Palau Grans Veus

Marta Mathéu
& Alex Potter

Christoph Prégardien

Juan Diego Flórez

Joyce DiDonato
& Il Pomo d'Oro

Més informació i venda
d'entrades individuals
i abonaments a
www.palau musica.cat

Segueix-nos
a les xarxes

Amb la col·laboració de:

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Institut de les Illes
Balears

Institut de les Illes
Canàries

Institut de les Illes
Valencianes

Institut de les Illes
Balears

Barcelona
Capital Cultural
i Científica

AGRAÏMENTS

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Amb l'ajut de

Diputació de Girona

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

Castelló d'Empúries

Ajuntament de Vilabertran

Amb el patrocini de

Vilajuïga
L'AIGUA VIBRANT

Damm
Fundació

Gràcies a

Audi
Autopodium
Girona · Olot · Figueres · Lluç de Mar

CONSELL COMARCAL
DE L'ALT EMPORDÀ

EMPORDÀ TURISME
CATALUNYA-COSTA BRAVA

AVINYONET DE
PUIGVENTÓS
AJUNTAMENT

Mitjà col·laborador

33 Cat **M**úsica
CATALUNYA 2010

En col·laboració amb

Liederabend · Nord Produccions i Events · Parròquia de Santa Maria de Vilabertran

Partners internacionals

Liedzentrum Heidelberg · Schubertiade · Der Lyrische Salon Weimar

PROPER'S CONCERTS

© Andrew Low

Catriona Morison, mezzosoprano
Ammiel Bushakevitz, piano
Lara Fernández, viola

Lieder de Brahms, Strauss, Viardot
i Mahler

→ **Dimarts 16 d'agost, 20:30 h**
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

© Thomas Walke

Manuel Walsler, baríton
Akemi Murakami, piano

Schubert | Winterreise

→ **Dijous 18 d'agost, 20:30 h**
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

Venda d'entrades
www.schubertiada.cat

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

Organitza

www.schubertiada.cat

Schubertiada

Vilabertran

Divendres 12 d'agost de 2022
20:30 h
Canònica de Santa Maria
de Vilabertran

Christoph Prégardien, tenor
Julius Drake, piano

FRANZ SCHUBERT

(1797 — 1828)

Johann Wolfgang von Goethe (1749 — 1832)

Willkommen und Abschied

Es schlug mein Herz, geschwind zu Pferde!
Es war getan fast eh' gedacht.
Der Abend wiegte schon die Erde,
Und an den Bergen hing die Nacht;
Schon stand im Nebelkleid die Eiche,
Ein aufgetürmter Riese, da,
Wo Finsterniss aus dem Gesträuche
Mit hundert schwarzen Augen sah.

Der Mond von einem Wolkenhügel
Sah kläglich aus dem Duft hervor,
Die Winde schwingen leise Flügel,
Umsausten schauerlich mein Ohr;
Die Nacht schuf tausend Ungeheuer,
Doch frisch und fröhlich war mein Mut:
In meinen Adern welches Feuer!
In meinem Herzen welche Glut!

Dich sah ich, und die milde Freude
Floss von dem süßen Blick auf mich;
Ganz war mein Herz an deiner Seite
Und jeder Atemzug für dich.
Ein rosenfarbnes Frühlingwetter
Umgab das liebliche Gesicht,
Und Zärtlichkeit für mich – Ihr Götter!
Ich hofft' es, ich verdient' es nicht!

Doch ach, schon mit der Morgensonne
Verengt der Abschied mir das Herz:
In deinen Küssen welche Wonne!
In deinem Auge welcher Schmerz!
Ich ging, du standst und sahst zur Erden,
Und sahst mir nach mit nassem Blick:
Und doch, welch Glück, geliebt zu werden!
Und lieben, Götter, welch ein Glück!

Benvinguda i comiat

Bategà el meu cor, i ràpid a cavall!
Tot just pensat i ja estava fet.
El vespre bressolava ja la terra,
i en les muntanyes era de nit;
ja hi havia allà el roure, vestit per la boira,
un gegant de formidable alçada,
i des dels arbustos l'obscuritat
mirava amb cent ulls negres.

Darrere un turó de núvols la lluna
brillà pàl·lidament a través de les boires.
Les ales lleugerament agitades dels vents
bronziren esgarrifoses en les meves orelles;
la nit creà milers de monstres,
però el meu ànim era fresc i alegre:
Quin foc en les meves venes!
Quina passió en el meu cor!

Et vaig veure, i una suau alegria
m'arribà de la teva dolça mirada.
Tot el meu cor al teu costat
i tots els batecs per a tu.
Un hàlit primaveral de color de rosa
rodejà la teva cara estimada,
amb tendresa per a mi... Oh, déus!
Ho esperava, però no m'ho mereixia!

Però, ai, ja amb el sol matinal
m'encongeix el cor el comiat.
Quin plaer en els teus besos!
Quina pena en els teus ulls!
Vaig partir i et vas quedar mirant a terra,
i em vas mirar amb els ulls humits:
i amb tot, quina felicitat ser estimat!
I estimar, déus, quina felicitat!

Franz von Bruchmann (1798-1867)

An die Leier

Ich will von Atreus' Söhnen,
Von Kadmus will ich singen!
Doch meine Saiten tönen
Nur Liebe im Erklingen.

Ich tauschte um die Saiten,
Die Leier möcht ich tauschen!
Alcidens Siegeschreiten
Sollt ihrer Macht entauschen!

Doch auch die Saiten tönen
Nur Liebe im Erklingen!
So lebt denn wohl, Heroen!

Denn meine Saiten tönen
Statt Heldensang zu drohen,
Nur Liebe im Erklingen.

Franz von Bruchmann

Im Haine

Sonnenstrahlen
Durch die Tannen,
Wie sie fallen
Ziehn von dannen
Alle Schmerzen,
Und im Herzen
Wohnet reiner Friede nur.

Stilles Sausen
Lauer Lüfte,
Und im Brausen
Zarte Düfte,
Die sich neigen
Aus den Zweigen,
Atmet aus die ganze Flur.

Wenn nur immer
Dunkle Bäume,
Sonnenschimmer,
Grüne Säume
Uns umblühten
Und umglühten,
Tilgend aller Qualen Spur!

Johann Friedrich Rochlitz (1769 — 1842)

Alinde

Die Sonne sinkt ins tiefe Meer,
Da wollte sie kommen.
Geruhig trabt der Schnitter einher,

A la lira

Vull cantar als fills d'Atreu,
vull cantar a Cadmos!
Però les meves cordes
només ressonen per l'amor.

Canvio les cordes,
hauria de canviar la lira!
Els crits de victòria d'Alcides
voldria reflectir en la seva força!

Però també aquestes cordes
només ressonen per l'amor!
Adéu, doncs, herois!

Car quan les meves cordes sonen,
en comptes d'eixordar amb cants amenaçadors,
només ressonen per l'amor.

En el bosc

Raigs de sol
a través dels avets;
quan arriben
s'emporten
totes les penes
i en els cors
només hi roman la pau.

Murmuris tranquils
de brises temperades,
i la bronzida
de vents perfumats
que provenen
de les branques,
respira tota la prada.

Tant de bo que sempre
els arbres foscos,
la resplendor del sol,
i les verdes ribes.
ens envoltessin,
brillants, esborrant les traces
de qualsevol pena!

Alinda

Es pon el sol en el mar profund,
i ella encara no ha tornat.
Torna tranquil el segador,

Mir ist's beklommen.
"Hast, Schnitter, mein Liebchen nicht gesehn?
Alinde, Alinde!"
"Zu Weib und Kindern muss ich gehn,
Kann nicht nach andern Dirnen sehn;
Sie warten mein unter der Linde."

Der Mond betritt die Himmelsbahn,
Noch will sie nicht kommen.
Dort legt der Fischer das Fahrzeug an,
Mir ist's beklommen.
"Hast, Fischer, mein Liebchen nicht gesehn?
Alinde, Alinde!"
"Muss suchen, wie mir die Reusen stehn,
Hab nimmer Zeit nach Jungfern zu gehn,
Schau, welch einen Fang ich finde."

Die lichten Sterne ziehn herauf,
Noch will sie nicht kommen.
Dort eilt der Jäger in rüstigem Lauf,
Mir ist's beklommen.
"Hast, Jäger, mein Liebchen nicht gesehn?
Alinde, Alinde!"
"Muss nach dem bräunlichen Rehbock gehn,
Hab nimmer Lust nach Mädeln zu sehn;
Dort schleicht er im Abendwinde."

In schwarzer Nacht steht hier der Hain,
Noch will sie nicht kommen.
Von allen Lebendgen irr ich allein,
Bang und beklommen.
"Dir, Echo, darf ich mein Leid gestehn:Alinde,
Alinde!"
"Alinde," liess Echo leise herüberwehn;
Da sah ich sie mir zur Seite stehn:
"Du suchtest so treu, nun finde!"

Johann Friedrich Rochlitz

An die Laute

Leiser, leiser, kleine Laute,
Flüstre, was ich dir vertraute,
Dort zu jenem Fenster hin!
Wie die Wellen sanfter Lüfte
Mondenglanz und Blumen dufte,
Send es der Gebieterin!

Neidisch sind der Nachbars Söhne,
Und im Fenster jener Schöne
Flimmert noch ein einsam Licht.
Drum noch leiser, kleine Laute:
Dich vernehme die Vertraute,
Nachbarn aber, Nachbarn nicht!

estic neguitós.
"No has vist, segador, la meva estimada?
Alinda, Alinda!"
"Haig d'anar amb la dona i els fills,
i no puc veure altres noies;
m'esperen sota el til·ler".

Avança la lluna en la cursa de la nit,
i ella encara no ha tornat.
Un pescador recalca allà la seva barca,
estic neguitós.
"No has vist, pescador, la meva estimada?
Alinda, Alinda!"
"Haig de veure com estan les nanses,
no tinc temps per perseguir donzelles;
vull veure quina pesca he fet".

Surten clares les estrelles
i ella encara no ha tornat.
Ara s'apressa enèrgic un caçador,
estic neguitós.
"No has vist, caçador, la meva estimada?
Alinda, Alinda!"
"Haig d'empaitar el cérvol salvatge,
ja no tinc ganes de veure fadrines;
per allà va, ensumant les olors del vespre".

És negra nit en els camps
i ella encara no ha tornat.
Entre tots els éssers vius, erro solitari,
temorós i neguitós.
"A tu, eco, haig de confessar la meva pena:
Alinda, Alinda",
"Alinda" respon l'eco blanament;
I és allà, al meu costat.
"Has cercat tan fidelment, que m'has trobat"

Al llaüt

Més fluix, més fluix, petit llaüt,
murmura en aquella finestra
tot el que t'he confiat!
Com onades d'un suau oreig,
com clars de lluna i com perfums de flors,
envia-ho a la meva sobirana!

Gelosos recelen els fills del veïns,
i en aquella finestra de l'estimada
brilla encara una llum solitària.
Per això, encara més fluix, petit llaüt,
que et senti l'estimada,
però que no et sentin els veïns!

HUGO WOLF

(1860 — 1903)

Joseph von Eichendorff (1788 — 1857)

Der Musikant

Wandern lieb ich für mein Leben,
Lebe eben, wie ich kann,
Wollt ich mir auch Mühe geben,
Passt es mir doch gar nicht an.

Schöne alte Lieder weiss ich;
In der Kälte, ohne Schuh,
Draussen in die Saiten reiss ich,
Weiss nicht, wo ich abends ruh!

Manche Schöne macht wohl Augen,
Meinet, ich gefiel ihr sehr,
Wenn ich nur was wollte taugen,
So ein armer Lump nicht wär.

Mag dir Gott ein'n Mann bescheren,
Wohl mit Haus und Hof versehn!
Wenn wir zwei zusammen wären,
Möcht mein Singen mir vergehn.

Joseph von Eichendorff

Verschwiegene Liebe

Über Wipfel und Saaten
In den Glanz hinein—
Wer mag sie erraten,
Wer holte sie ein?
Gedanken sich wiegen,
Die Nacht ist verschwiegen,
Gedanken sind frei.

Errät' es nur Eine,
Wer an sie gedacht
Beim Rauschen der Haine,
Wenn niemand mehr wacht
Als die Wolken, die fliegen—
Mein Lieb ist verschwiegen
Und schön wie die Nacht.

El músic

M'agrada viure caminant,
visc justament com puc,
podria esforçar-me més,
però això a mi no em prova.

Conec belles cançons antigues.
A fora, amb fred i sense sabates,
polso les cordes,
sense saber on descansaré a la nit.

Algunes belles noies em fan l'ullet,
i em diuen que els agrado molt,
però si jo volgués fer quelcom
no hauria de ser un pobre vagabund.

Que Déu et concedeixi un home
ben dotat amb casa i corral!
Si nosaltres dos ens quedéssim junts,
s'acabarien els meus cants.

Amor discret

Entre els brancatges i els sembrats,
i amb aquesta claror...
qui els pot endevinar,
qui els pot trobar?
Suren els pensaments,
la nit és discreta,
els pensaments són lliures.

Només que pogués endevinar
que he pensat en ella
entre els murmuris del bosc,
quan ningú més vetlla
que els núvols que passen...
El meu amor és discret,
i bell com la nit.

Joseph von Eichendorff

Das Ständchen

Auf die Dächer zwischen blassen
Wolken schaut der Mond herfür,
Ein Student dort auf den Gassen
Singt vor seiner Liebsten Tür.

Und die Brunnen rauschen wieder
Durch die stille Einsamkeit,
Und der Wald vom Berge nieder,
Wie in alter, schöner Zeit.

So in meinen jungen Tagen
Hab ich manche Sommernacht
Auch die Laute hier geschlagen
Und manch lust'ges Lied erdacht.

Aber von der stillen Schwelle
Trugen sie mein Lieb zur Ruh,
Und du, fröhlicher Geselle,
Singe, sing nur immer zu!

Eduard Mörike (1804 — 1875)

Begegnung

Was doch heut nacht ein Sturm gewesen,
Bis erst der Morgen sich geregt!
Wie hat der ungebetne Besen
Kamin und Gassen ausgefegt!

Da kommt ein Mädchen schon die Strassen,
Das halb verschüchtert um sich sieht;
Wie Rosen, die der Wind zerblasen,
So unstet ihr Gesichtchen glüht.

Ein schöner Bursch tritt ihr entgegen,
Er will ihr voll Entzücken nahn:
Wie sehn sich freudig und verlegen
Die ungewohnten Schelme an!

Er scheint zu fragen, ob das Liebchen
Die Zöpfe schon zurecht gemacht,
Die heute Nacht im offnen Stübchen
Ein Sturm in Unordnung gebracht.

Der Bursche träumt noch von den Küssen,
Die ihm das süsse Kind getauscht,
Er steht, von Anmut hingerissen,
Derweil sie um die Ecke rauscht.

La serenata

Entre núvols pàl·lids
brilla la lluna sobre les teulades.
Al carrer un estudiant canta
davant la porta de l'estimada.

I les fonts murmuren novament
en la tranquil·la solitud,
i les boscos, i les muntanyes,
com en els bells temps passats.

Així, en els dies de la meva joventut,
en moltes nits d'estiu
havia tocat aquí el llaüt
acompanyant alegres cançons.

Però des d'aquella llinda silenciosa
varen portar a reposar l'estimada...
Tu, alegre company,
canta, canta sempre!

Encontre

Quina tempesta hi ha hagut aquesta nit,
ha plogut fins que ha arribat el matí!
Com una escombra imprevista,
ha netejat xemeneies i carrers!

Ja surt una noia al carrer,
que mira al voltant intimidada;
com roses desfullades pel vent,
així de voluble sembla la seva cara.

Un bell jove camina cap a ella,
se li acosta ple d'encís;
com es miren alegres i tímids,
els insòlits vailets!

Ell sembla preguntar-se si l'estimada
s'ha pentinat ja les trenes
que aquella nit en una cambra oberta
una tempesta havia desfet.

Somnia encara els petons
que li va donar la dolça noia,
i allà està, captivat per la seva gràcia,
mentre ella murmura a la cantonada.

Eduard Mörike

Auf ein altes Bild

In grüner Landschaft Sommerflor,
Bei kühlem Wasser, Schilf und Rohr,
Schau, wie das Knäblein Sündelos
Frei spielet auf der Jungfrau Schoss!
Und dort im Walde wonnesam,
Ach, grünet schon des Kreuzes Stamm!

Johann Wolfgang von Goethe (1749 — 1832)

Anakreons Grab

Wo die Rose hier blüht,
wo Reben um Lorbeer sich schlingen,
wo das Turtelchen lockt,
wo sich das Grillchen ergötzt,
welch ein Grab ist hier,
das alle Götter mit Leben schön
bepflanzt und geziert?
Es ist Anakreons Ruh.

Frühling, Sommer und Herbst genoß
der glückliche Dichter;
vor dem Winter hat ihn endlich
der Hügel geschützt.

Johann Wolfgang von Goethe

Ganymed

Wie im Morgenglanze
Du rings mich anglühst,
Frühling, Geliebter!
Mit tausendfacher Liebeswonne
Sich an mein Herze drängt
Deiner ewigen Wärme
Heilig Gefühl,
Unendliche Schöne!
Dass ich dich fassen möcht'
In diesen Arm!

Ach, an deinem Busen
Lieg ich und schmachte,
Und deine Blumen, dein Gras
Drängen sich an mein Herz.
Du kühlst den brennenden
Durst meines Busens,
Lieblicher Morgenwind!
Ruft drein die Nachtigall
Liebend nach mir aus dem Nebeltal.
Ich komm', ich komme!
Ach wohin, wohin?

D'un antic quadre

Mira com en un verd paisatge estiuenc,
prop de l'aigua fresca, de les canyes i els joncs,
el noiet innocent juga despreocupat
a la falda de la Verge!
I allà en el bosc delitós,
ai, reverdeix ja el tronc de la creu!

La tomba d'Anacreont

On floreixen les roses,
on s'abracen vinyes i llorers,
on sedueixen les tórtors,
on es delecten els grills,
quina tomba hi ha ací,
que tots els déus l'han ornada
amb tanta vida i bellesa?
Aquí descansa Anacreont.

El feliç poeta va gaudir de la primavera,
l'estiu i la tardor;
de l'hivern l'ha protegit
finalment el turó.

Ganimedes

En la resplendor del sol,
t'encens al voltant meu,
estimada primavera!
Amb mil delícies amoroses,
el sagrat sentiment
del teu etern ardor
s'apodera del meu cor,
bellesa infinita!
Si pogués estrènyer-te
entre els meus braços!

Ai, m'ajec en el teu pit,
i em marfonc;
les teves flors, la teva herba,
es premen contra el meu cor.
Apagues la set ardent
del meu pit,
amable brisa matinal!
Em crida amorós el rossinyol
des de la vall boirosa.
Ja vinc, ja vinc!
A on? Ai, a on?

Hinauf strebt's hinauf!
Es schweben die Wolken
Abwärts, die Wolken
Neigen sich der sehrenden Liebe.
Mir! Mir!
In euerm Schosse
Aufwärts!
Umfangend umfängen!
Aufwärts an deinen Busen,
Alliebender Vater!

Amunt! Sempre amunt!
Suren els núvols
a dalt, s'inclinen
cap a l'amor anhelant.
A mi! A mi!
En la vostra sina,
amunt!
Abraçant, abraçant!
Amunt, en la vostra sina,
pare de tot amor!

ROBERT SCHUMANN

(1810 — 1856)

Heinrich Heine (1797 — 1856)

Dichterliebe

Im wunderschönen Monat Mai

Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Knospen sprangen,
Da ist in meinem Herzen
Die Liebe aufgegangen.

Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Vögel sangen,
Da hab' ich ihr gestanden
Mein Sehnen und Verlangen.

Aus meinen Tränen sprießen

Aus meinen Tränen spriessen
Viel blühende Blumen hervor,
Und meine Seufzer werden
Ein Nachtigallenchor.

Und wenn du mich lieb hast, Kindchen,
Schenk' ich dir die Blumen all',
Und vor deinem Fenster soll klingen
Das Lied der Nachtigall.

Amor de poeta

En el meravellós mes de maig

En el meravellós mes de maig,
quan s'obren totes les poncelles,
llavors és quan arriba
l'amor al meu cor.

En el meravellós mes de maig,
quan tots els ocells canten,
llavors és quan sento
les meves ànsies i els meus anhels.

Broten de les meves llàgrimes

Broten de les meves llàgrimes
moltes flors exuberants,
i els meus sospirs esdevenen
un cor de rossinyols.

I si tu m'estimes, noieta,
et regalaré totes les flors,
i sonarà sota la teva finestra
la cançó del rossinyol.

Die Rose, die Lilie

Die Rose, die Lilie, die Taube, die Sonne,
Die lieb' ich einst alle in Liebeswonne.
Ich lieb' sie nicht mehr, ich liebe alleine
Die Kleine, die Feine, die Reine, die Eine;
Sie selber, aller Liebe Wonne,
Ist Rose und Lilie und Taube und Sonne.

Wenn ich in deine Augen seh'

Wenn ich in deine Augen seh',
So schwindet all' mein Leid und Weh';
Doch wenn ich küsse deinen Mund,
So werd' ich ganz und gar gesund.

Wenn ich mich lehn' an deine Brust,
Kommt's über mich wie Himmelslust;
Doch wenn du sprichst: ich liebe dich!
So muss ich weinen bitterlich.

Ich will meine Seele tauchen

Ich will meine Seele tauchen
In den Kelch der Lilie hinein;
Die Lilie soll klingend hauchen
Ein Lied von der Liebsten mein.

Das Lied soll schauern und beben,
Wie der Kuss von ihrem Mund,
Den sie mir einst gegeben
In wunderbar süsser Stund'.

Im Rhein, im heiligen Strome

Im Rhein, im heiligen Strome,
Da spiegelt sich in den Well'n
Mit seinem grossen Dome,
Das grosse, heilige Köln.

Im Dom da steht ein Bildnis,
Auf gold'nem Leder gemalt;
In meines Lebens Wildnis
Hat's freundlich hineingestrahlt.

Es schweben Blumen und Eng'lein
Um unsre liebe Frau;
Die Augen, die Lippen, die Wäng'lein,
Die gleichen der Liebsten genau.

La rosa, el lliri, el colom, el sol

La rosa, el lliri, el colom, el sol.
Un dia els estimava a tots embriagat.
Ara ja no els estimo més, només estimo
la petita, la bella, la pura, l'única;
ella sola reuneix totes les delícies de l'amor,
és rosa, lliri, colom, sol.

Quan miro els teus ulls

Quan miro els teus ulls,
s'esvaeixen tots els meus mals,
i quan beso la teva boca,
em trobo guarit del tot.

Quan em reclino en el teu pit,
em ve al damunt un plaer del cel;
però quan em dius "T'estimo!"
em poso a plorar amargament.

Vull submergir la meva ànima

Vull submergir la meva ànima
dins del calze de l'assutzena;
l'hàlit de l'assutzena ha de sonar
com una cançó de l'estimada.

La cançó ha de bategar i tremolar
com el bes de la seva boca,
el que un dia em va donar
en una hora meravellosa i dolça.

En el sagrat corrent del Rin

En el sagrat corrent del Rin
s'emmiralla entre les onades
amb la seva gran catedral
la gran i sagrada Colònia.

En la catedral hi ha una imatge
pintada sobre pell daurada;
ha lluit molt benèvol
en el desert de la meva vida.

Envolten flors i angelets
la nostra amada Verge;
els ulls, els llavis, les galtes,
són exactes als de l'estimada.

Ich grolle nicht

Ich grolle nicht, und wenn das Herz auch bricht,
Ewig verlor'nes Lieb! ich grolle nicht.
Wie du auch strahlst in Diamantenpracht,
Es fällt kein Strahl in deines Herzens Nacht.

Das weiss ich längst. Ich sah dich ja im Traume,
Und sah die Nacht in deines Herzens Raume,
Und sah die Schlang', die dir am Herzen frisst,
Ich sah, mein Lieb, wie sehr du elend bist.

Und wüssten's die Blumen

Und wüssten's die Blumen, die kleinen,
Wie tief verwundet mein Herz,
Sie würden mit mir weinen,
Zu heilen meinen Schmerz.

Und wüssten's die Nachtigallen,
Wie ich so traurig und krank,
Sie liessen fröhlich erschallen
Erquickenden Gesang.

Und wüssten sie mein Wehe,
Die goldenen Sternelein,
Sie kämen aus ihrer Höhe,
Und sprächen Trost mir ein.

Sie alle können's nicht wissen,
Nur eine kennt meinen Schmerz:
Sie hat ja selbst zerrissen,
Zerrissen mir das Herz.

Das ist ein Flöten und Geigen

Das ist ein Flöten und Geigen,
Trompeten schmettern darein;
Da tanzt wohl den Hochzeitsreigen
Die Herzallerliebste mein.

Das ist ein Klingen und Dröhnen,
Ein Pauken und ein Schalmei'n;
Dazwischen schluchzen und stöhnen
Die lieblichen Engelein.

No et guardo rancor

No et guardo rancor, ni quan se'm trenca el cor,
amor per sempre perdut!, no et guardo rancor.
Quan brilles amb esplendor diamantina
cap raig il·lumina la nit del teu cor.

Això ja fa temps que ho sé. Ja t'havia vist en somnis
i veia la nit en el teu pit
i veia la serpent que et devora el cor,
i veia, estimada, que desgraciada ets.

Si sabessin les flors

Si sabessin les flors, les petites,
com està de ferit el meu cor,
plorarien amb mi
per alleujar el meu dolor.

I si sabessin els rossinyols
com estic de trist i malalt,
farien ressonar, alegres,
els seus cants reconfortants.

I si sabessin el meu pesar
les daurades estrelletes,
baixarien de les altures
i em dirien paraules de consol.

Però cap d'elles pot saber-ho,
només una coneix el meu dolor;
és ella la que ha destrossat,
destrossat el meu cor.

Se senten flautes i violins

Se senten flautes i violins,
ressonen també trompetes,
acompanyen les danses de les noces
de l'estimada del meu cor.

Se sent ara el ressò
de timbals i caramelles;
entremig ploreu i sospiren
els amables angelets.

Hör' ich das Liedchen klingen

Hör' ich das Liedchen klingen,
Das einst die Liebste sang,
So will mir die Brust zerspringen
Von wildem Schmerzdrang.

Es treibt mich ein dunkles Sehnen
Hinauf zur Waldeshöh',
Dort löst sich auf in Tränen
Mein übergrosses Weh'.

Ein Jüngling liebt ein Mädchen

Ein Jüngling liebt ein Mädchen,
Die hat einen andern erwählt;
Der andre liebt eine andre,
Und hat sich mit dieser vermählt.

Das Mädchen nimmt aus Ärger
Den ersten besten Mann,
Der ihr in den Weg gelaufen;
Der Jüngling ist übel dran.

Es ist eine alte Geschichte,
Doch bleibt sie immer neu;
Und wem sie just passiert,
Dem bricht das Herz entzwei.

Am leuchtenden Sommermorgen

Am leuchtenden Sommermorgen
Geh' ich im Garten herum.
Es flüstern und sprechen die Blumen,
Ich aber wandle stumm.

Es flüstern und sprechen die Blumen,
Und schau'n mitleidig mich an:
"Sei unsrer Schwester nicht böse,
Du trauriger, blasser Mann."

Ich hab' im Traum geweinet

Ich hab' im Traum geweinet,
Mir träumte, du lägest im Grab.
Ich wachte auf, und die Träne
Floss noch von der Wange herab.

Ich hab' im Traum geweinet,
Mir träumt', du verliessest mich.
Ich wachte auf, und ich weinte
Noch lange bitterlich.

Ich hab' im Traum geweinet,
Mir träumte, du wär'st mir noch gut.
Ich wachte auf, und noch immer
Strömt meine Tränenflut.

Sento entonar una cançoneta

Sento entonar una cançoneta
que un dia cantava l'estimada,
el meu cor sembla trencar-se
per l'impuls salvatge del dolor.

M'empeny un obscur anhel
cap a les altures del bosc,
allà es desfà en llàgrimes
la meva pena desmesurada.

Un jove estima una noia

Un jove estima una noia.
que n'ha escollit un altre;
aquest n'estima una altra
i s'hi ha casat.

La noia despitada
pren el primer bon home
que troba en son camí;
i el jove es desespera.

És una vella història,
però resulta sempre nova;
i trenca el cor
al qui li passa.

En el lluminós matí d'estiu

En el lluminós matí d'estiu
passejo pel jardí.
Murmuren i parlen les flors,
però jo camino silenciós.

Murmuren i parlen les flors,
i em miren compassives:
"No t'enfadis amb la nostra germana,
home pà·lid i entristit!"

He plorat en somnis

He plorat en somnis,
somniava que eres a la tomba.
M'he despertat, i les llàgrimes
encara em queien per les galtes.

He plorat en somnis,
somniava que m'abandonaves.
M'he despertat, i he plorat
encara molta estona amargament.

He plorat en somnis,
somniava que encara m'estimaves.
M'he despertat, i ha seguit
rajant la font de les meves llàgrimes.

Allnächtlich im Traume

Allnächtlich im Traume seh' ich dich
Und sehe dich freundlich grüssen,
Und laut aufweinend stürz' ich mich
Zu deinen süssen Füssen.

Du siehest mich an wehmütiglich
Und schüttelst das blonde Köpfchen;
Aus deinen Augen schleichen sich
Die Perlenrännentröpfchen.

Du sagst mir heimlich ein leises Wort
Und gibst mir den Strauss von Zypressen.
Ich wache auf, und der Strauss ist fort,
Und's Wort hab' ich vergessen.

Aus alten Märchen winkt es

Aus alten Märchen winkt es
Hervor mit weisser Hand,
Da singt es und da klingt es
Von einem Zauberland;

Wo bunte Blumen blühen
Im gold'nen Abendlicht,
Und lieblich duftend glühen,
Mit bräutlichem Gesicht;

Und grüne Bäume singen
Uralte Melodei'n,
Die Lüfte heimlich klingen,
Und Vögel schmetter'n drein;

Und Nebelbilder steigen
Wohl aus der Erd' hervor,
Und tanzen luft'gen Reigen
Im wunderlichen Chor;

Und blaue Funken brennen
An jedem Blatt und Reis,
Und rote Lichter rennen
Im irren, wirren Kreis;

Und laute Quellen brechen
Aus wildem Marmorstein.
Und seltsam in den Bächen
Strahlt fort der Widerschein.

Ach, könnt' ich dorthin kommen,
Und dort mein Herz erfreu'n,
Und aller Qual entnommen,
Und frei und selig sein!

Ach! jenes Land der Wonne,
Das seh' ich oft im Traum,
Doch kommt die Morgensonne,
Zerfliesst's wie eitel Schaum.

Cada nit et veig en somnis

Cada nit et veig en somnis,
et veig saludar-me amablement,
jo ploro vivament i em llenço
als teus dolços peus.

Tu em mires melangiosa
i mous el teu capet ros;
dels teus ulls surten furtives
les gotes perlades de les teves llàgrimes.

Em dius secretament una dolça paraula
i em dónes un ram de xiprers.
Quan em desperto, el ram no hi és
i he oblidat la paraula.

Em criden antigues llegendes

Em criden antigues llegendes
amb blanca mà;
les seves tonades em canten
una terra encisada.

On floreixen flors virolades
en la llum daurada del vespre,
i els seus amables perfums
encenen els anhels matrimonials;

i els arbres verds canten
remotes melodies,
les brises bufen tranquil·les,
i el ocells canten alegres.

I sorgeixen de la terra
imatges nebuloses,
que dansen etèries rotllanes
I en un cor meravellós.

I cremen guspires blaves
en cada fulla i en cada branca,
i voltegen llumetes vermelles
en cercles incerts i embrollats.

I ragen sorolloses fonts
de salvatges roques de marbre,
i fantàstiques besllums
brillen en els rierols.

Ah, si pogués anar-hi
per alegrar el meu cor,
oblidar totes les penes,
i ser lliure i feliç!

Ah! Aquell país meravellós
el veig sovint en somnis,
però en arribar el sol matinal
s'esvaeix com una tènue bombolla.

Die alten, bösen Lieder

Die alten, bösen Lieder,
Die Träume bö's und arg,
Die lasst uns jetzt begraben,
Holt einen grossen Sarg.

Hinein leg' ich gar manches,
Doch sag' ich noch nicht was;
Der Sarg muss sein noch grösser,
Wie's Heidelberger Fass.

Und holt eine Totenbahre
Und Bretter fest und dick;
Auch muss sie sein noch länger,
Als wie zu Mainz die Brück'.

Und holt mir auch zwölf Riesen,
Die müssen noch stärker sein
Als wie der starke Christoph
Im Dom zu Köln am Rhein.

Die sollen den Sarg forttragen,
Und senken ins Meer hinab;
Denn solchem grossen Sarge
Gebührt ein grosses Grab.

Wisst ihr, warum der Sarg wohl
So gross und schwer mag sein?
Ich senkt' auch meine Liebe
Und meinen Schmerz hinein.

Les cançons velles i tristes

Les cançons velles i tristes
i els somnis dolents i pesats,
deixeu que ara els enterri,
busqueu-me un gran taüt.

Hi posaré a dins moltes coses,
però encara no us diré el què;
el taüt ha d'ésser més gros encara
que el gran tonell de Heidelberg.

I busqueu-me una civera
amb travessers sòlids i fermes;
també ha d'ésser més llarga encara
que el gran pont de Magúncia.

I busqueu-me també dotze gegants,
que han d'ésser més forts encara
que el forçut Sant Cristòfor
de la catedral de Colònia al Rin.

Hauran de portar el taüt
i llençar-lo al fons del mar;
car un taüt tan gros
mereix una gran tomba.

Sabeu per què el taüt
ha d'ésser tan gros i pesat?
Perquè hi posaré a dintre
el meu amor i les meves penes.

Traduccions de Manuel Capdevila i Font